

Wyrok z dnia 8 maja 2003 r.

III RN 69/02

Uprawniona do renty rodzinnej wdowa po strażaku Państwowej Straży Pożarnej zachowuje prawo do lokalu mieszkalnego będącego w dyspozycji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, ale nie przysługuje jej równoważnik pieniężny za remont mieszkania (art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, jednolity tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1230 ze zm.; § 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 stycznia 1998 r. w sprawie wysokości i szczegółowych zasad przyznawania strażakom Państwowej Straży Pożarnej równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego i równoważnika pieniężnego za brak lokalu mieszkalnego oraz szczegółowych zasad ich wypłaty i zwrotu (Dz.U. Nr 15, poz. 67)).

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 maja 2003 r. sprawy ze skargi Walerii P. na decyzję Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w G. z dnia 12 sierpnia 1999 r. [...] w przedmiocie równoważnika za remont zajmowanego lokalu, na skutek rewizji nadzwyczajnej wniesionej przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego od wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Gdańsku z dnia 27 listopada 2001 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 27 listopada 2001 r. Naczelny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejscowy w Gdańsku uchylił decyzję Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w G. z dnia 12 sierpnia 1999 r. nr 213/99 oraz decyzję Komendanta

Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w L. z dnia 23 czerwca 1999 r. [...] w przedmiocie równoważnika za remont lokalu. Uchylonymi decyzjami odmówiono przyznania Walerii P., wdowie po zmarłym emerytowanym strażaku równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego. W uzasadnieniu decyzji organ pierwszej instancji w oparciu o art. 77 ust. 2 i art. 78 ust. 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. Nr 88, poz. 400 ze zm.) oraz § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 stycznia 1998 r. w sprawie wysokości i szczegółowych zasad przyznawania strażakom Państwowej Straży Pożarnej równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego i równoważnika pieniężnego za brak lokalu mieszkalnego oraz szczegółowych zasad ich wypłaty i zwrotu (Dz.U. Nr 15, poz. 67) stwierdził, że równoważnik za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego przysługuje tylko strażakom lub emerytom Państwowej Straży Pożarnej, a nie wdowom i wdowcom pozostałym po zmarłych funkcjonariuszach (emerytach). Prawdliwość tego rozumowania potwierdził organ administracyjny drugiej instancji, wskazując, że stanowisko to wynika również z przepisów ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. Nr 53, poz. 241 ze zm.), które w art. 29 ust. 2 przyznaje członkom rodzin między innymi po zmarłych emerytach i rencistach jedynie prawo do lokalu mieszkalnego.

Naczelny Sąd Administracyjny uznał, że pogląd organów jest nieuzasadniony. Stwierdził, że w pojęciu „prawa do lokalu”, które przysługuje strażakowi i członkom jego rodziny, określonego w art. 77 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej mieści się zarówno prawo do przydziału lokalu jak i inne uprawnienia wymienione w rozdziale 8 ustawy, np. równoważnik pieniężny za brak lokalu w miejscu pełnienia służby i równoważnik pieniężny za remont zajmowanego lokalu.

Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego wniósł rewizję nadzwyczajną od powyższego wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego zarzucając rażące naruszenie art. 77 ust. 1 w zw. z art. 74 ust. 1 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej w związku z art. 29 ust. 1 i 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin w związku z art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym. Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie skargi ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do po-

nownego rozpoznania. W uzasadnieniu rewizji nadzwyczajnej podniesiono, że uprawnienie do równoważnika pieniężnego określonego w art. 77 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej przysługuje każdemu strażakowi zajmującemu lokal mieszkalny, z wyjątkiem przypadków określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 stycznia 1998 r. w sprawie wysokości i szczegółowych zasad przyznawania strażakom Państwowej Straży Pożarnej równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego i równoważnika pieniężnego za brak lokalu mieszkalnego oraz szczegółowych zasad ich wypłaty i zwrotu. Takiego uprawnienia osobom pobierającym rentę po strażaku nie daje ani ustawa o Państwowej Straży Pożarnej, ani ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym obejmująca strażaków i ich rodziny.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 74 ust. 1 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej strażakowi mianowanemu na stałe przysługuje prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości, w której pełni służbę, lub w miejscowości pobliskiej, z uwzględnieniem liczby członków rodziny oraz ich uprawnień wynikających z przepisów odrębnych. W rozdziale 8 tej ustawy określono inne uprawnienia strażaka, które związane są czy to z użytkowaniem lokalu mieszkalnego, tj. równoważnik pieniężny za remont, czy to z brakiem takiego lokalu, co stanowi przesłankę do ubiegania się o pomoc finansową na uzyskanie mieszkania. Konkretyzację zasady wyrażonej w art. 77 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, zgodnie z którą strażakowi przysługuje równoważnik pieniężny za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego, z uwzględnieniem liczby członków rodzin oraz ich uprawnień wynikających z odrębnych przepisów, zawierają przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 stycznia 1998 r. w sprawie wysokości i szczegółowych zasad przyznawania strażakom Państwowej Straży Pożarnej równoważnika pieniężnego za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego i równoważnika pieniężnego za brak lokalu mieszkalnego oraz szczegółowych zasad ich wypłaty i zwrotu. Według § 1 tego rozporządzenia równoważnik pieniężny za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego przyznaje się strażakowi, który zajmuje lokal na podstawie jednego z tytułów prawnych określonych w tym przepisie. Zarówno z ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, jak i wydanego na jej podstawie rozporządzenia, wynika w sposób nie budzący wątpliwości, że przedmiotowy równo-

ważnik może otrzymać tylko strażak pozostający w służbie. Zatem nie może on zostać przyznany wdowie po zmarłym funkcjonariuszu. Natomiast członkom rodzin uprawnionym do renty rodzinnej po funkcjonariuszach, którzy w chwili śmierci spełniali warunki do uzyskania emerytury i renty oraz po zmarłych emerytach i rencistach przysługuje prawo do lokalu mieszkalnego będącego w dyspozycji odpowiedniego ministra (art. 29 ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin). Oznacza to, że wdowa po zmarłym strażaku uprawniona do renty rodzinnej, zachowuje prawo do lokalu mieszkalnego będącego w dyspozycji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji jako uprawnienie szczególne, *expresiss verbis* określone w przepisach, ale już nie posiada uprawnień do domagania się innych przywilejów przysługujących strażakom a związanych z użytkowanym lokalem mieszkalnym, o których w stosunku do członków rodzin strażaka milczą przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym. Ekwiwalent pieniężny za remont zajmowanego lokalu mieszkalnego ma charakter pewnego przywileju finansowego związanego z osobą strażaka i z zajmowanym przez niego lokalem, przy czym dotyczy on również remontów w mieszkaniach, które nie pozostają w dyspozycji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, a użytkowane są na innej podstawie prawnej niż decyzja administracyjna o jego przydziale. Ten szczególnego rodzaju przywilej finansowy, niezależny od wysokości wynagrodzenia lub emerytury funkcjonariusza, nie przysługuje już członkom rodziny zmarłego strażaka, a wykładnia rozszerzająca przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym strażaków i ich rodzin dokonana w zaskarżonym wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego, jest nieuzasadniona.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy uznał, że rewizja nadzwyczajna była zasadna i na podstawie art. 393¹³ w związku z art. 10 ustawy z dnia 1 marca 1996 roku o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 189 ze zm.) orzekł jak w sentencji.

=====